

JAKUB WRÓBEL

KIERUNEK DESTINATION CHINA CHINY

Pekin	6
Chengde	23
Xi'an	24
Wielki Mur Chiński	27
Yiayuguan	31
Szanghaj	32
Suzhou	42
Jangcy	43
Tama Trzech Przełomów	46
Dazu	47
Guilin	49
Yangshuo	50
Kanton	53
Hongkong	55
Sanya	58
Fengdu	60
Makau	61
Lhasa	62
Taipei	63

Flaga Chińskiej Republiki Ludowej
Flag of the People's Republic of China

Mapa Chin z zaznaczonymi
miastami i miejscami opisanymi
w albumie

Map of China with marked
cities and places described
in the album

Flaga Chińskiej Republiki Tajwanu
Flag of the China's Republic of Taiwan

ZARYS HISTORII CHIN / OUTLINE OF THE HISTORY OF CHINA

Za najwcześniejszy okres w dziejach Chin uważa się okres za panowania dynastii Zhou (770-256 przed naszą erą), mimo że rozwinięte kultury na terenie Chin istniały już w okresie neolitu. Po dynastii Zhou następowały rządy kolejno dynastii Qin oraz Han. W latach 220-589 nastąpił okres rozbitcia. Po tym okresie panowała dynastia Sui oraz Tang. Później nastąpił kolejny okres rozbitcia na pięć dynastii i dziesięć królestw w latach 907-960. Po tym czasie nastąpił okres dynastii Song (960-1279), Yuan (1279-1368), Ming (1368-1644), aż końcu dynastii mandzurskiej Qing (1644-1911). W XIX wieku Chiny były coraz bardziej kontrolowane przez europejskich kolonizatorów. Wyrazem sprzeciwu wobec tego stanu rzeczy były wojny opiumowe oraz powstanie bokserów (1899-1901). W 1912 roku proklamowano Republikę Chińską w wyniku rewolucji Xinhai, która obaliła dynastię Qing. Masakra w Szanghaju zmusiła komunistów i lewicowe skrzydło Kuomintangu do wywołania zbrojnej rebelii, co oznaczało początek chińskiej wojny domowej. W 1937 roku doszło do wojny japońsko-chińskiej w wyniku której Japończycy okupowali niektóre obszary Chin. Po klęsce Japonii w 1945 roku wojna domowa między Kuomitangiem i komunistami została wznowiona. W 1949 roku, zbliżając się do końca wojny domowej Komunistyczna Partia Chin ustanowiła Chińską Republikę Ludową ze stolicą w Pekinie. Kierowany przez Kuomitang rząd przeniósł się ostatecznie na Tajwan, gdzie do dzisiaj istnieje Republika Chińska zagrożona ciągłą inwazją ze strony komunistycznych Chin. Pierwszym sekretarzem Komunistycznej Partii Chin został Mao Zedong, którego kult trwa do dziś. W 1950 roku Chiny udzieliły wsparcia Korei Północnej i wysłały swoje wojska na wojnę koreańską. Tzw. Wielki Skok doprowadził do głodu wielu milionów ludzi. W 1966 roku ogłoszono rewolucję kulturalną, w wyniku której doszło do zniszczenia wielu zabytków i dóbr kultury. W 1977 roku po śmierci Mao do władzy doszedł Deng Xiaoping. W ramach zmian politycznych potępiono rewolucję kulturalną i kontynuowano politykę otwarcia na świat. W ramach reform dekollektywizowano rolnictwo, utworzono sektor prywatny i stworzono specjalne strefy ekonomiczne. Jednak zahamowanie gospodarki doprowadziło w 1989 roku do protestu na placu Tian'anmen, stłumionego przez armię. Po tym incydencie miejsce Zhao Ziyanga jako przywódcy rządzącej partii objął Jiang Zemin. Pod koniec lat 90-tych XX wieku w skład ChRL weszły dotychczasowe kolonie państw zachodnich - Hongkong i Makau. Bardzo szybki wzrost gospodarczy spowodował, że w 2006 roku Chiny stały się trzecią pod względem wielkości gospodarką świata. Obecnie na czele partii stoi Xi Jinping. Walutą jest juan.

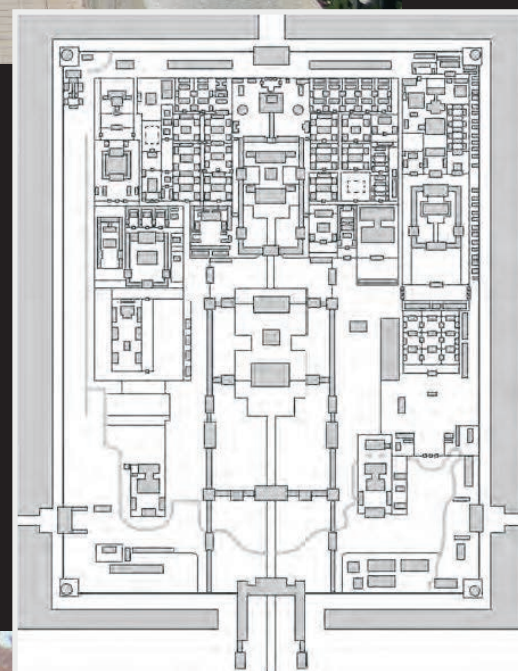
The earliest period in Chinese history is considered to be the Zhou Dynasty (770-256 BC), although developed cultures existed in China as early as the Neolithic period. The Zhou Dynasty was followed by the Qin and Han Dynasties. A period of disunity occurred in the years 220-589. This was followed by the Sui and Tang Dynasties. Then came another period of disunity into five dynasties and the kingdoms in the years 907-960. This was followed by the Song Dynasty (960-1279), Yuan Dynasty (1279-1368), Ming Dynasty (1368-1644), and finally the Manchu Qing Dynasty (1644-1911). In the 19th century, China was increasingly controlled by European colonizers. The Opium Wars and the Boxer Rebellion (1899-1901) were expressions of opposition to this state of affairs. In 1912, the Republic of China was proclaimed as a result of the Xinhai Revolution, which overthrew the Qing dynasty. The Shanghai Massacre forced the Communist and the left wing of the Kuomintang to rebel, marking the beginning of the Chinese Civil War. In 1937, the Sino-Chinese War broke out, as a result of which the Japanese occupied some areas of China. After Japan's defeat in 1945, the civil war between the Kuomintang and the communists resumed. In 1949, approaching the end of the civil war, the Communist Party of China established the People's Republic of China with its capital in Beijing. The government led by Kuomintang finally moved to Taiwan, where the Republic of China still exists today, under the threat of constant invasion by communist China. The First Secretary of the Communist Party of China was Mao Zedong, whose cult continues to this day. In 1950, China supported North Korea and sent its troops to the Korean War. The so-called Great Leap Forward led to starvation of many millions of people. In 1966, the Cultural Revolution was announced, as a result of which many monuments and cultural assets were destroyed. In 1977, after Mao's death, Deng Xiaoping came to power. As a part of the political changes, the Cultural Revolution was condemned and the policy of opening up to the world was continued. As part of the reforms, agriculture was decollectivized, a private sector was established, and special economic zones were created. However, the slowdown in the economy led to the Tian'anmen Square protests in 1989, which were suppressed by the army. After this incident, Jiang Zemin took over Zhao Ziyang as the leader of the ruling party. In the late 1990s, the PRC included the former colonies of Western countries, Hong Kong and Macau. Very rapid economic growth resulted in China becoming the world's third largest economy in 2006. The party is led by Xi Jinping. The currency is yuan.

Pekin

Beijing

6 Kiedy w 1421 roku cesarz Chin Yongle przeniósł stolicę z Nankinu do Pekinu nakazał wybudowanie Zakazanego Miasta, chociaż większość budynków istniejących dzisiaj pochodzi z XVIII wieku. Aby odgrodzić się od pozostałej części miasta wybudowano mur, czyniąc tym samym Zakazane Miasto niedostępnym dla zwykłych śmiertelników. (Poniżej) Wielka Brama Niebiańskiego Spokoju wzniesiona za panowania dynastii Ming, dzisiaj służy za trybunę, z której przywódcy narodu pozdrawiają zgromadzone poniżej tłumy. (Po prawej) Schematyczny plan Zakazanego Miasta

When in 1421 China's Emperor Yongle moved the capital from Nankin to Beijing, he ordered the construction of a Forbidden City. Although most of the buildings existing today come from the 18th century, a wall was built to separate itself from the rest of the city making the Forbidden City inaccessible to ordinary mortals. The Great Gate of Heavenly Peace built during the Ming dynasty today serves as a tribune from which the nation's leaders greet the crowds gathered below. (Right) Schematic plan of Forbidden City

Pałac Letni to kompleks parkowo-pałacowy w Pekinie będący miejscem letniego wypoczynku cesarzy z dynastii Qing. Cały kompleks liczy sobie 70 tys. m2 przestrzeni zabudowanej z ogrodami, altankami, pawilonami, galeriami i klasycznymi rezydencjami. Łącznie to prawie 3 tysiące obiektów. Kompleks został wpisany na listę UNESCO

The Summer Palace is a park and palace complex in Beijing, which was the summer retreat of the emperors of the Qing Dynasty. The entire complex has 70,000 m2 of built-up space with gardens, gazebos, pavillions, galleries and classical residences. In total, there are almost 3,000 buildings. The complex has been included on the UNESCO list

Xi'an

Muzeum Beilin to zbiór stel oraz innych inskrypcji utwalonych w kamieniu. "Najcięższa biblioteka świata" liczy sobie 3 tysiące eksponatów

The Beilin Museum is a collection of steles and other inscriptions carved in stone. "The World's Heaviest Library" has 3,000 exhibits

Imponujące mury nakazał wznieść w XIV wieku założyciel dynastii Ming - Hong Wu. Mają one 16 km obwodu, 15-18 metrów grubości u podstawy i 12 metrów wysokości. Po każdej stronie miasta wybudowano bramy, którym towarzyszy ciąg wież strażniczych. Całość uzupełnia 6 tysięcy blanków oraz fosa. Xi'an pełniło funkcję pierwszej stolicy Chin, które zostało założone 3 tysiące lat temu

The impressive walls were ordered to be built in the 14th century by the founder of the Ming dynasty - Hong Wu. They are 16 km in circumference, 15 meters thick at the base and 12 meters high. Gates were built on each side of the city, accompanied by a series of guard towers. The whole is complemented by 6,000 blanks and a moat. Xi'an was the first capital of the China, which was founded 3,000 years ago

Wielki Mur ciągnie się przez północne Chiny od Shanhaiguan nad zatoką Liaodong do Jiayuguan w górach Nan Shan na długości 2 400 km. Jego początki sięgają VII wieku przed naszą erą, ale gargantuicznego oblicza zaczął nabierać za panowania Qinshi Huangdi, pierwszego cesarza z dynastii Qing, który jednoczył Chiny. Nakazał on połączyć istniejące obwałowania, wybudować wieże strażnicze, żeby ostrzegać ówczesną stolicę Xi'an przed atakiem

Wielki Mur Chiński

The Great Wall of China

Na zdjęciach fragmenty muru w okolicach Badaling • On the photos fragments of the wall in the Badaling area

27

The Great Wall stretches across northern China from Shanhaiguan on the Gulf Liaodong to Jiayuguan in Nan Shan Mountains over a length of 2,400 km. Its origins date back to the 7th century BC but it began to take on gargantuan appearance during the reign of Qinshi Huangdi, the first emperor from Qing dynasty, who united the China. He ordered to connect the existing embankments and build a watchtowers to warn the capital Xi'an against an attack

Szanghaj

Shanghai

Miasto ma długą, ponad 1000-letnią historię. W 1292 roku rząd dynastii Yuan zatwierdził utworzenie hrabstwa Szanghaj, co jest uważane za oficjalną datę założenia miasta. Pierwszy mur miejski został zbudowany w 1553 roku. W 1685 roku utworzono tutaj urząd celny. W 1842 roku wojska brytyjskie okupowały miasto. W tym samym roku Szanghaj otworzył się dla międzynarodowego handlu. Od 1937 do 1945 miasto znajdowało się pod okupacją japońską. W 1949 roku miasto zajęły wojska Chińskiej Republiki Ludowej. Szanghaj jest obecnie najbardziej rozwiniętym miastem Chin. (Powyżej i poniżej) Dzielnica Pudong to finansowe i komercyjne centrum Chin

The city has long history of over 1,000 years. In 1292, the Yuan Dynasty government approved the establishment of Shanghai County, which is considered the official founding date of the city. The first city wall built in 1553. A customs office was established here in 1685. In 1842, British troops occupied the city. In the same year, Shanghai opened to international trade. From 1937 to 1945, the city was occupied by the Japanese. In 1949, the city was occupied by the People's Republic of China. Shanghai is now the most developed city in China. (Above and below) Pudong is the financial and commercial center of China

Suzhou

Suzhou zwane jest Wenecją Wschodu. Posiada 24 kanały, piękne ogrody oraz zaułki. Miasto było stolicą państwa Wu w latach 222-280 w Epoce Trzech Królestw. Było znaczącym ośrodkiem handlowym i jedwabniczym. Obecnie można wybrać się na wycieczkę kanałami tutejszymi "gondolami"

Suzhou is called the Venice of the East. It has 24 canals, beautiful gardens and alleys. The city was the capital of the Wu state from 222 to 280 in the Three Kingdoms period. It was a significant trade and silk center. Today, you can take a trip along the canals in local "gondolas"

Jangcy

Yangtze

Jangcy to rzeka w Chinach, najdłuższa w Azji a trzecia na świecie po Amazonce i Nilu pod względem długości na Ziemi. Liczy sobie 6 300 km. Jej źródła znajdują się w Qinghai a uchodzi ona do Morza Wschodniochińskiego. Jangcy jest najważniejszym szlakiem chińskiej żeglugi śródlądowej. (Po prawej) Most Zhijinghe zawieszony na wysokości 294 metrów. Do 2001 roku dzierżył on tytuł najwyższego mostu łukowego na świecie. (Poniżej po lewej) Most w Yichang w prowincji Hubei widoczny ze statku wycieczkowego

43

The Yangtze is a river in China, the longest in Asia and the third longest in the world after the Amazon and the Nile. It is 6,300 km long. Its sources are in Qinghai and it flows into the East China Sea. The Yangtze is the most important route of Chinese inland navigation. (Above right) Zhijinghe Bridge suspended at a height of 294 meters. Until 2001, it held the title of the highest arch bridge in the world. (Left) The bridge in Yichang, Hubei Province, visible from a cruise ship

Kanton to stolica
prowincji Guangdong,
położona przy
wierzchołku delty
Rzeki Perłowej.
Między XVI a XIX
wiekiem główny
chiński port.

(Po prawej)
Jeden z deptaków.
(Poniżej) Misternie
malowana waza.
(Na dole) Pomnik
europejskiego kupca
dobijającego interesu
z jego chińskim
odpowiednikiem,
który za pomocą
liczydła przelicza
wartość towaru

Kanton

Canton

53

Canton is the capital of Guangdong province, located at the head of the Pearl River Delta. It was China's main port between the 16th and 19th centuries. (Top) One of the pedestrian streets. (Above) A elaborated painted vase. (Left) A statue of a European merchant striking a deal with his Chinese counterpart, who uses an abacus to calculater the value of goods

Hongkong

Hong Kong

Hongkong to miasto i specjalny region administracyjny Chin. Zajmuje on półwysep Koulun oraz liczne wyspy, w tym dwie największe Launtau i Hongkong. W latach 1842-1997 był on brytyjską posiadłością. Należy on do największych centrów finansowych i portów morskich świata. Jest tutaj rekordowa liczba wieżowców. Hongkong wszedł w brytyjskie posiadanie na wskutek wojen opiumowych. W 1898 roku podpisano umowę o 99-letniej dzierżawie. W 1997 roku Hongkong wrócił na łono Chin. (Poniżej) Widok ze wzgórz na port imienia królowej Wiktorii. (Poniżej po prawej) Kutry rybackie. (Na dole) Przystań promowa

Ostatni gubernator Hongkongu Chris Patten (ur. 1944)

The last Governor of Hong Kong, Chris Patten (born 1944)

55

Hong Kong is a city and special administrative region of China. It occupies the Koulun Peninsula and numerous islands, including the two largest, Lantau and Hong Kong. From 1842 to 1997, it was a British possession. It is one of the largest financial centers and seaports in the world. It has a record number of skyscrapers. Hong Kong came into British possession as a result of the Opium Wars. In 1898, a 99-year lease agreement was signed. In 1997, Hong Kong returned to China. (Above) View of Victoria Harbor from the hills. (Right) Fishing boats. (Below) Ferry dock

(Poniżej) Pomnik Bruce'a Lee na Alei gwiazd w dzielnicy Tsim Sha Shui. Ta brązowa statua o wysokości 2,5 metra przedstawia aktora w pozie walki z filmu "Wejście Smoka"

(Right) Bruce Lee's statue on the Avenue of Stars in Tsim Sha Shui. This 2,5-meter-tall bronze statue depicts the actor in a fighting pose from the film "Enter the Dragon"

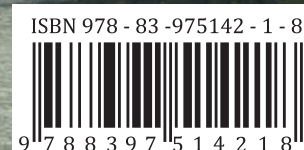
Chiny to jeden z największych terytorialnie państw na świecie po Rosji i Kanadzie oraz najbardziej zaludniony kraj na świecie z 1,5 miliardem mieszkańców. Chiny to też największa po USA gospodarka globu. Znajduje się tutaj największa i najdłuższa budowla jaką stworzył człowiek - Wielki Mur Chiński. Obszar ten jest również bogaty w złoża naturalne. Ogromna liczba zabytków, wielowiekowa kultura powodują, że kraj ten jest jednym z najchętniej odwiedzanych na świecie.

China is one of the largest countries in the world after Russia and Canada and the most populated country in the world with 1.5 billion inhabitants. China is also the largest economy in the world after the USA. It is home to the largest and longest structure ever created by man - the Great Wall of China. This area is also rich in natural resources. A huge number of monuments and a centuries-old culture make this country one of the most popular destinations in the world.

O autorze:
Jakub Wróbel
ur. 2 września 1979
w Warszawie,
absolwent
Państwowej
Szkoły Filmowej
Telewizyjnej
i Teatralnej w Łodzi.
Filmowiec, fotograf,
grafik, z zamiłowania
historyk

About author:
Jakub Wróbel
born in September 2,
1979 in Warsaw,
graduate
National Film School
in Lodz in Poland.
Filmmaker, photographer,
graphic designer,
historian by passion

ISBN 978-83-975142-1-8

9 788397 514218